

Erratum

In de berichten van neerlegging van collectieve arbeidsovereenkomsten, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 18 april 1998, bladzijde 11719, zijn de volgende errata te signaleren :

- overeenkomst geregistreerd onder het nummer 45516/CO/1450000, lezen : « geldigheidsduur : van 01/01/1998 tot 01/01/2000 » in plaats van « geldigheidsduur : van 01/01/1998 voor onbepaalde duur »

- overeenkomst geregistreerd onder het nummer 45517/CO/1450000, lezen : « geldigheidsduur : van 01/07/1997 tot 30/06/1999 » in plaats van « geldigheidsduur : van 01/07/1997 tot 30/06/1997 »

- overeenkomst geregistreerd onder het nummer 45989/CO/1430000, lezen : « gesloten op 06/06/1997 » in plaats van « gesloten op 06/07/1997 »

In de berichten van neerlegging van collectieve arbeidsovereenkomsten, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 7 mei 1998, bladzijde 14554, is het volgende erratum te signaleren :

overeenkomst geregistreerd onder het nummer 46044/CO/3010000, lezen : « Collectieve arbeidsovereenkomst gesloten op 26 mei 1997 » in plaats van « Collectieve arbeidsovereenkomst gesloten op 30 juli 1997 »

In de berichten van neerlegging van collectieve arbeidsovereenkomsten, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 13 mei 1998, bladzijde 15167-15168, zijn de volgende errata te signaleren :

- overeenkomst geregistreerd onder het nummer 46493/CO/3180000, toe te voegen in het toepassingsgebied : « subsector diensten gesubsidieerd door het Waals Gewest »

- overeenkomst geregistreerd onder het nummer 46494/CO/3180000, toe te voegen in het toepassingsgebied : « subsector diensten gesubsidieerd door het Waals Gewest »

- overeenkomst geregistreerd onder het nummer 46495/CO/3180000, toe te voegen in het toepassingsgebied : « subsector diensten gesubsidieerd door het Waals Gewest »

Erratum

Dans les avis de dépôt de conventions collectives de travail publiés au *Moniteur belge* du 18 avril 1998, page 11719, les errata suivants sont à signaler :

- convention enregistrée sous le numéro 45516/CO/1450000, lire : « durée de validité : du 01/01/1998 au 01/01/2000 » au lieu de « durée de validité : à partir du 01/01/1998 pour une durée indéterminée »

- convention enregistrée sous le numéro 45517/CO/1450000, lire : « durée de validité : du 01/07/1997 au 30/06/1999 » au lieu de « durée de validité : du 01/07/1997 au 30/06/1997 »

- convention enregistrée sous le numéro 45989/CO/1430000, lire : « conclue le 06/06/1997 » au lieu de « conclue le 06/07/1997 »

Dans les avis de dépôt de conventions collectives de travail publiés au *Moniteur belge* du 7 mai 1998, page 14554, l'erratum suivant est à signaler :

convention enregistrée sous le numéro 46044/CO/3010000, lire : « Convention collective de travail conclue le 26 mai 1997 » au lieu de « Convention collective de travail conclue le 30 juillet 1997 »

Dans les avis de dépôt de conventions collectives de travail publiés au *Moniteur belge* du 13 mai 1998, pages 15167-15168, les errata suivants sont à signaler :

- convention enregistrée sous le numéro 46493/CO/3180000, insérer dans le champ d'application : « sous-secteur des services subsidiés par la Région wallonne »

- convention enregistrée sous le numéro 46494/CO/3180000, insérer dans le champ d'application : « sous-secteur des services subsidiés par la Région wallonne »

- convention enregistrée sous le numéro 46495/CO/3180000, insérer dans le champ d'application : « sous-secteur des services subsidiés par la Région wallonne »

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw

[C - 98/35764]

23 JUNI 1998. — Omzendbrief BA-98/04. — Aanvullende omzendbrief voor de gemeenten, de provincies en de OCMW's aangaande sommige financiële diensten en andere aanbevelingen betreffende enige toepassingsproblemen i.v.m. de wetgeving op de overheidsopdrachten

Aan mevrouw de gouverneur,

Aan de heren gouverneurs,

Ter kennisgeving aan :

— de leden van de bestendige deputaties

— de colleges van burgemeester en schepenen

— de voorzitters van de OCMW's

Mevrouw de gouverneur,

Mijnheer de gouverneur,

I. Inleiding.

De wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten is op 1 mei 1997 in werking getreden.

Zij heeft er onder meer toe geleid dat, in het raam van de overheidsopdrachten, ruime aandacht gaat naar de sector 'diensten', en wel in die mate dat ook via de Diensten van de Eerste Minister aanvullende richtlijnen in verschillende omzendbrieven werden verstrekt.

De richtlijnen vervat in de omzendbrieven van 2 december 1997 (Lijst van de diensten bedoeld in bijlage 2 van de wet van 24 december 1993 (*Belgisch Staatsblad* van 13.12.1997) en van 3 december 1997 (Overheidsopdrachten — Financiële diensten bedoeld in categorie 6 van bijlage 2 bij de wet van 24 december 1993 : bank- en beleggingsdiensten en verzekeringsdiensten (*Belgisch Staatsblad* van 13.12.1997)), zijn in dit verband van belang.

Deze omzendbrief, die tot stand is gekomen naar aanleiding van de publicatie van deze federale omzendingen, heeft niet als doel een exhaustieve interpretatie te geven aan sommige wettelijke bepalingen. Dit behoort tot de bevoegdheid van de Eerste Minister.

Met deze omzendbrief wensen wij daarentegen enkele specifieke items onder de aandacht te brengen, gelet op de mogelijke financiële impact ervan voor de lokale besturen.

Daar waar nodig werd contact opgenomen met de Diensten van de Eerste Minister.

Deze omzendbrief kwam tot stand via een intensieve samenwerking tussen de administratie Binnenlandse Aangelegenheden en de afdelingen van het ministerie in de provinciale gouvernementen. Zodoende wordt ook een eenduidige toepassing van het algemeen toezicht beoogd.

Het spreekt overigens vanzelf dat zowel de centrale administratie Binnenlandse Aangelegenheden te Brussel als de afdelingen in de provinciale gouvernementen bereid zijn lokale besturen te adviseren en te begeleiden.

Deze richtlijnen zijn van toepassing op de provinciebesturen, de gemeentebesturen en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Voor de hoofdstukken II, 8 en VI van onderhavige omzendbrief verwijzen wij, wat de openbare centra voor maatschappelijk welzijn betreft, naar de mogelijkheden inzake budgethouderschap in de nieuwe OCMW-boekhouding en de inwerkingtreedingsbepalingen van het decreet van 17 december 1997 tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976.

II. Leningen.

1. Toepassingsgebied van de wet.

1.1. In de hierboven genoemde federale omzendbrief van 3 december 1997 wordt er op gewezen dat consolidatie van leningen voor tekorten in de sector van de openbare besturen niet onder het toepassingsgebied van de wet op de overheidsopdrachten valt (*Belgisch Staatsblad* van 13.12.1997, p. 33372). Schuldverschikkingen vallen er bijgevolg niet onder.

Vanuit het oogpunt van de zuinigheidsplicht en de financiële gezondheid van de lokale besturen is het echter aan te bevelen dat de lokale besturen ook de markt raadplegen indien zij beslissen om hun schuld te herschikken. De ervaring heeft immers reeds uitgewezen dat dit kan leiden tot betere rentevoeten voor de lokale besturen. Op deze wijze komt een schuldherschikking nog meer ten goede aan de lokale financiële situatie.

1.2. Leningen, bestemd om een specifieke (buitengewone) uitgave te dekken, met name met het oog op het oprichten van gebouwen of voor verbouwwerkzaamheden aan gebouwen of infrastructuur, of voor de aankoop van belangrijke leveringen, vallen daarentegen wel onder het toepassingsgebied van de reglementering.

2. Rentevoeten en hun impact op de prijsbepaling.

2.1. Wij vestigen tevens uw aandacht op het feit dat in de federale omzendbrief van 3 december 1997 eveneens wordt gesteld dat een lening waarvan de rentevoet voor de looptijd van de opdracht wordt vastgelegd, een opdracht is voor een totale prijs, zelfs wanneer een clause de periodieke herziening van de rentevoet op basis van bepaalde parameters mogelijk maakt.

Er kan bijgevolg geen onderscheid gemaakt worden tussen enerzijds leningen waarvoor de intrestvoet bepaald is voor de ganse looptijd en die een clause bevat die een periodieke herziening toelaat in functie van bepaalde parameters en anderzijds leningen waarvoor de intrestvoet slechts bepaald is voor de eerste periode en die automatisch periodiek zal herzien worden.

De interpretatie dat een dergelijk onderscheid wel mogelijk zou zijn en dat de eerste categorie leningen een opdracht zou uitmaken voor een totale prijs en de tweede categorie leningen niet (en voor deze laatste categorie leningen zou dan de regel van 48 maanden gelden), kan bijgevolg niet onderschreven worden.

De facto kan zulke werkwijze ertoe leiden dat de Europese drempelbedragen zoals deze zijn bepaald in het koninklijk besluit van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken (artikelen 53 en 54) op kunstmatige wijze niet worden bereikt. Dit maakt een schending uit van de wet op de overheidsopdrachten.

2.2. De rentevoet die in aanmerking moet genomen worden om te bepalen of de bovengenoemde drempelbedragen worden bereikt, is de rentevoet op het moment van de gunning van de leningsopdracht.

2.3. Bij wijze van voorbeeld stel ik vast dat de drempelbedragen zoals bepaald in de artikelen 53 en 54 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 bereikt worden :

— voor een lening met looptijd 20 jaar, tegen 6% nominale rente per jaar, met driemaandelijke aflossingen, waarbij het afgeloste kapitaal constant blijft (namelijk 168 725 frank) : 13 498 000 frank als leningsbedrag.

De totale intresten over de hele looptijd bedragen hier immers 8 200 040 frank.

— voor een lening met looptijd 10 jaar, tegen 6% nominale rente per jaar, met driemaandelijke aflossingen, waarbij het afgeloste kapitaal constant blijft (namelijk 666 625 frank) : 26 665 000 frank als leningsbedrag.

De totale intresten over de hele looptijd bedragen hier 8 199 490 frank.

Indien hier nog andere kosten bijkomen, dan wordt het drempelbedrag ongetwijfeld bereikt.

2.4. Met betrekking tot het aspect berekening van het 'geraamde bedrag van de opdracht' bevat de omzendbrief van 3 december 1997 geen aanduiding over welke rentevoet moet gelden als referentiebasis. Het is dan ook aangewezen dat het bestuur de berekening doet op basis van een officiële referentie zoals die (dagelijks) gepubliceerd wordt in de gespecialiseerde kranten en aan de hand daarvan prijzen vraagt voor enkele mogelijkheden (bv. OLO op 3/5/10/X... jaar vermeerderd met/verminderd met X aantal basispunten).

3. Prijsbepaling.

In de geest van de wet van 24 december 1993 spoor ik de lokale besturen aan om ook met betrekking tot de financiële dienstverlening het principe van de mededinging maximaal toe te passen.

Daarom moet, ook bij de raming van de prijs van de opdracht, een maximale zin voor realiteit worden betracht.

3.1. De werkwijze waarbij de besturen bij de raming van de prijs van de opdracht deze bij aanvang te laag ramen, waardoor de drempelbedragen niet worden bereikt, en bij de uiteindelijke gunning en uitvoering van het contract vaststellen dat de bedragen hoger komen te liggen, kan totodeloze vertraging en juridische moeilijkheden leiden.

De keuze van de ramingsmethode kan geenszins de bedoeling hebben onder de Europese bekendmakingsgrens van 8,2 miljoen frank te blijven en geen enkele opdracht mag gesplitst worden om dezelfde reden.

In dit verband kunnen wij tevens verwijzen naar de artikelen 53 en 54 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 (indien het bedrag van de dienstenopdracht 8,2 miljoen frank zonder BTW bedraagt, is er de verplichting tot Europese bekendmaking) en naar artikel 29, 3) van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten (toezendingsplicht van de besluiten betreffende overheidsopdrachten als de totale waarde van de opdracht hoger is dan 10 miljoen frank, exclusief BTW).

3.2. Hetgeen voorafgaat heeft tot gevolg dat, indien het bestuur bij een onderhandelingsprocedure tot de vaststelling komt dat de in de wet bepaalde drempelbedragen zullen worden overschreden, het bestuur de onderhandelingsprocedure dient stop te zetten en verplicht is een nieuwe procedure (algemeen of beperkte aanbesteding of offerteaanvraag) te starten.

3.3. Tenslotte is artikel 60 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 in dit kader van belang. Daarin wordt bepaald dat binnen een termijn van 48 dagen na de gunning van een overheidsopdracht voor aanneming van diensten en waarvan de waarde gelijk aan of hoger is dan de bedragen bepaald in artikel 53, § 3, de aanbestedende overheid inlichtingen dient bekend te maken over de gegunde opdracht ('aankondiging van gegunde opdracht').

4. Keuze van de gunningsprocedure.

De openbare besturen hebben de keuze tussen de aanbesteding, de offertevraag en, in de gevallen bepaald in artikel 17 van de wet van 24 december 1993, de onderhandelingsprocedure.

4.1 Voor de onderhandelingsprocedure kan verwezen worden naar de wettelijke bepalingen en beperkingen terzake. Ook in deze procedure dienen, indien mogelijk, meerdere dienstverleners te worden geraadpleegd. Het is dan ook ten eerste aangewezen om, zelfs indien het geraamde bedrag van de opdracht de drempel van 8,2 miljoen frank exclusief BTW niet overschrijdt, ten minste 3 potentiële inschrijvers te raadplegen, zodat geen afbreuk wordt gedaan aan de principes van de mededinging.

4.2. In het geval van leningen is het uiteraard van groot belang dat het bestuur de laagste prijs kan bedingen, gelet op de mogelijke financiële weerslag op de dienstjaarbegroting en op de toekomstige financiële situatie van het bestuur.

Een formule die daaraan zeker tegemoet komt is de aanbesteding (het geraamde bedrag hierbij is ingevolge artikel 54 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 de som van honoraria, commissielonen, intresten en andere vormen van beloning, waarbij met betrekking tot de leningen tenminste moet rekening gehouden worden met de aangeboden rentevoeten, de reserveringscommissie, de wederbeleggingsvergoeding).

4.3. In het kader van hun financieel beleid dienen de lokale besturen bij hun begroting een aantal documenten te voegen, zoals een tabel van de leningen met samenvatting en een tabel van de evolutie van de schuld.

Ook voor de boekhouding is, al dan niet via informatica verstrekte informatie over de financiële toestand noodzakelijk.

De noodzaak aan zulke informatie kan evenwel geen afbreuk doen aan de wettelijk bepaalde principes van de mededinging. Het is dan ook niet aanvaardbaar om aan dit criterium, dat aangeduid kan worden als 'minimale dienstverlening', een bovenmatig gewicht toe te kennen, derwijze dat het principe van de concurrentie niet meer ten volle kan spelen.

4.4. Wij vestigen er de aandacht op dat de wet op de overheidsopdrachten een maximum aan mededinging beoogt opdat de besturen de best mogelijke dienstverlening bekomen tegen de laagst mogelijke prijs.

Dit beginsel geldt evenzeer zodat inzake de leningen het opnemen van allerlei markt remmende clausules of criteria bijgevolg niet aanvaard kan worden.

Clausules zoals het kunnen voorleggen van een aantal jaren ervaring met betrekking tot de lokale financiën of met het verstrekken van leningen (met bijbehorende dienstverlening) aan de lokale besturen, zijn strijdig met de uitgangspunten van de wet.

5. Selectie- en gunningscriteria.

5.1. Indien het bestuur opteert voor de procedure van de offerteaanvraag, dan is het evenmin aangewezen dat bij de opsomming van de gunningscriteria en de toekenning van de punten aan elk criterium een overdreven belang wordt gehecht aan de te leveren minimale dienstverlening.

Het is aan te bevelen dat aan het gunningscriterium 'te leveren dienstverlening', een redelijk aantal punten wordt toegekend, bij voorbeeld 10 % van het totaal aantal punten.

Ook als dit criterium bovendien op één of andere manier aan de andere criteria zou gerelateerd worden, dan zou dit evenmin tot gevolg mogen hebben dat in de totale weging van alle criteria aan het criterium 'te leveren dienstverlening' een groter gewicht dan 10% zou worden toegekend.

5.2. Wat het tijdstip betreft waarop de financiële instelling moet kunnen aantonen dat zij de gevraagde dienstverlening kan leveren, lijkt het redelijk dat dit het tijdstip van de gunning is.

Aangezien de inschrijvers in dit geval instellingen zijn die een vergunning in een Lid-Staat van de Europese Unie hebben verkregen, mag aangenomen worden dat deze instellingen de gevraagde dienstverlening kunnen leveren aan de lokale besturen.

5.3. Wel is het toegelaten dat het lokaal bestuur het aspect « compatibiliteit met het bestaande computersysteem », dat doorgaans behoort tot de « minimaal te leveren dienstverlening », in overweging neemt als een selectiecriterium.

Dit criterium kan verband houden met de techniciteit van de inschrijver en de mate van bruikbaarheid van de geleverde producten (artikel 71, koninklijk besluit van 8 januari 1996).

Het bestuur kan dit aspect uiteraard ook beschouwen als een onderdeel van een gunningscriterium.

Het is evenwel onaanvaardbaar dat het lokaal bestuur een conformiteitsattest zou vragen aan de inschrijvers waaruit blijkt dat een bepaald informaticabedrijf bevestigt dat de inschrijver producten kan leveren die compatibel zijn met het lokaal informaticasysteem.

Het is daarentegen wel aannemelijk dat het lokaal bestuur in het bestek duidelijk de technische voorwaarden opgeeft waaraan de geleverde producten moeten voldoen.

5.4. Wij vestigen eveneens de aandacht op het feit dat, indien het bestuur de rating van de financiële instellingen, dat een criterium is voor de kwalitatieve selectie en niet voor de gunning, in overweging wil nemen bij de kwalitatieve selectie, dit er evenmin toe mag leiden dat er minder inschrijvers zouden overblijven dan het wettelijk vereiste minimum aantal inschrijvers.

5.5. Tenslotte kunnen wij in dit verband nog verwijzen naar de omzendbrief van 10 februari 1998 van de Diensten van de Eerste Minister betreffende de overheidsopdrachten — Kwalitatieve selectie van de aannemers, leveranciers en dienstverleners (*Belgisch Staatsblad* van 13.02.1998, p. 4221), waarin gesteld wordt dat « het bijvoorbeeld geen zin heeft om referenties te eisen die enkel betrekking hebben op de overheidssector of op een bepaalde agglomeratie, op verrichtingen ten bate van gemeenten of van die of die intercommunales, of referenties in een bepaald aardrijkskundig gebied of die verband houden met verrichtingen uitgevoerd volgens een bepaald type-bestek. »

5.6. Wij wijzen voor offertevragen eveneens op het belang van het opmaken van een goed bestek met ondubbelzinnige selectie- en gunningscriteria voor de lening(spakket)ten. Het is daarbij van belang dat het bestuur op voorhand nagaat welke 'kosten' er naar aanleiding van het aangaan van leningen kunnen voorkomen en deze in het bestek reeds duidelijk te onderscheiden. Bij de uiteindelijke vergelijking tussen de inschrijvers zal dit de taak van het bestuur er alleen maar op vergemakkelijken en bovendien vermindert dit achteraf de kans op betwistingen.

Als voorbeelden van kosten zijn dit voor de leningen onder meer de rentevoet, de reserveringscommissie, de wederbeleggingsvergoeding, commissielonen, dossierkosten, waarborgkosten, beheerskosten...

Uiteraard is ook de wijze van prijsbepaling met betrekking tot de rentevoeten van belang, zowel tijdens als na de opnemingsperiode.

5.7. Om tot een zo scherp mogelijke prijsvergelijking te komen is het aangewezen om zo min mogelijk te werken met een 'gewogen gemiddelde marge', die het resultaat zou zijn van verschillende marges voor verschillende leningen. Het bestuur heeft er alle belang bij om zo nauwkeurig mogelijk het pakket leningen te ramen, waarop dan de precieze rentevoet kan bepaald worden.

5.8. In dat verband kunnen wij ook wijzen op het feit dat, het al dan niet aanwezig zijn in de contracten van bepalingen met betrekking tot eventuele wederbeleggingsvergoedingen ingeval het bestuur tussentijds wenst uit te stappen, alsmede de modaliteiten daarvan, eveneens elementen zijn die in aanmerking moeten genomen worden bij de afweging in het kader van de gunning.

Het bestuur dient ook per lening te overwegen of een opnameperiode nodig is, aangezien de opnameperiode voor de financiële instelling een kostprijsbepalende factor is.

6. Jaarlijkse globalisatie.

6.1. De rentevoeten van de leningen, het belangrijkste element in de kostprijs van een lening, kennen sinds enige tijd een voor de besturen gunstige ontwikkeling.

Uit de voetnoot (2) van de omzendbrief overheidsopdrachten — Financiële diensten bedoeld in categorie 6 van bijlage 2 bij de wet van 24 december 1993 : bank- en beleggingsdiensten en verzekeringsdiensten (*Belgisch Staatsblad* van 13.12.1997, pagina 33372), volgt dat de lokale besturen over de keuzevrijheid beschikken om hun leningen al dan niet in één jaarlijks pakket aan te besteden en te gunnen.

Vanuit het financieel oogpunt bevelen wij de lokale besturen aan om deze optie, namelijk globalisatie van het leningenpakket, uitdrukkelijk in overweging te nemen, aangezien dit een niet onaanzienlijk voordeel kan opleveren op het vlak van de rentevoet. Bij het sluiten van grotere leningspakketten kan vaak een gunstiger rentevoet bekomen worden.

Bovendien betekent dit een vermindering van administratief werk en dito besluitvorming. In dat geval moet er maar één jaarlijkse procedure worden doorlopen.

Wij wijzen erop dat dit geenszins een verplichting is voor de lokale besturen. De lokale besturen die elke lening afzonderlijk willen gunnen dienen uiteraard wel telkens de wetgeving op de overheidsopdrachten toe te passen.

6.2. Tot slot vestigen wij de aandacht erop dat elk bestuur een jaarlijkse en degelijke financieringsplanning dient op te maken, zodat het vooropgestelde leningsvolume in de loop van het jaar zo exact mogelijk wordt benaderd. Zulke financieringsplanning is strikt noodzakelijk voor een goede opmaak van de begroting en het meerjarig financieel beleidsplan.

Wij bevelen in dit verband aan dat het bestuur in het bestek ook reeds de rentevoet vraagt die zal toegekend worden indien slechts een bepaald percentage van het leningspakket zou worden opgenomen door het bestuur.

7. Aanvullende en herhalingsdiensten.

7.1. Indien naderhand blijkt dat er in de loop van het begrotingsjaar een groter bedrag dient geleend te worden dan aanvankelijk werd geraamd, dan kan tevens verwezen worden naar de mogelijkheden zoals opgesomd in artikel 17, § 2, 2° van de overheidsopdrachtenwet van 24 december 1993 (onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking) :

1° Bij onvoorziene omstandigheden kunnen er aanvullende diensten worden besteld bij dezelfde dienstverlener voorzover zij noodzakelijk zijn, voorzover het samengevoegde bedrag van deze aanvullende diensten niet hoger ligt dan 50% van het bedrag van de hoofdopdracht en, als belangrijkste voorwaarde inzake leningen, zij moeten strikt noodzakelijk zijn voor de vervolmaking van de volledige dienstenopdracht (artikel 17, § 2, 2°, a) van de wet). Deze laatste voorwaarde houdt onder meer in dat de aanvullende leningen minstens betrekking dienen te hebben op hetzelfde voorwerp als de reeds afgesloten, geglobaliseerde, leningen (bv. welbepaalde renovatiewerken), en zij moeten 'strikt noodzakelijk' zijn om het beoogde doel te bereiken (bv. afwerken van de vooraf bepaalde renovatiewerken waarbij extra geld dient geleend te worden omdat er niet te voorziene bijkomende gebreken aan het gebouw werden vastgesteld).

2° Tevens kan verwezen worden naar de mogelijkheid om herhalingsopdrachten te gunnen zoals voorzien in artikel 17, § 2, 2, b van de wet, doch onder de voorwaarden dat de geglobaliseerde lening werd gegund na een aanbesteding of een offerteaanvraag en dat bij de uitschrijving van de eerste lening de mogelijkheid tot aanwending van deze mogelijkheid vermeld werd in het bestek. Het dient hier wel redelijkerwijze te gaan om leningen die bij de initiële gunning nog niet gekend waren of waarvan de uitvoering nog hoogst onwaarschijnlijk was.

Het gunnen van herhalingsopdrachten is tenslotte in de tijd beperkt tot drie jaar volgend op de gunning van de oorspronkelijke opdracht.

Indien geen beroep kan worden gedaan op één van beide bovenvermelde mogelijkheden, dan moet voor de bijkomende lening een nieuwe overheidsopdracht uitgeschreven worden.

7.2. Wij wensen eveneens te benadrukken dat artikel 17, § 3, 2° van de wet van 24 december 1993 zeer restrictief moet worden geïnterpreteerd en gehanteerd. Dit artikel bepaalt dat een overheidsopdracht voor aanneming van diensten mag gegund worden volgens de onderhandelingsprocedure met naleving van de bekendmakingsregels bepaald door de Koning indien de aard van de dienst zodanig is dat de specificaties van de opdracht niet kunnen bepaald worden met voldoende nauwkeurigheid om de toewijzing toe te laten volgens de procedure van aanbesteding of offerteaanvraag.

8. Overeenstemming Nieuwe Gemeentewet — Algemeen Reglement op de Gemeentecomptabiliteit — Wet op de overheidsopdrachten.

8.1. De bevoegdheid van de Gemeenteraad om leningen aan te gaan vloeit voort uit de combinatie van artikelen 117 en 123 van de Nieuwe Gemeentewet. Op basis van de wettelijke beginselen beschikt de gemeenteraad over de volheid van de bevoegdheden en gelden voor het college van burgemeester en schepenen de bevoegdheden die door de wet worden toegewezen.

Het sluiten van leningen behoort tot de bevoegdheden van de gemeenteraad.

De wijze van uitoefenen van deze bevoegdheid door de gemeenteraad is trouwens verder uitgewerkt in de artikelen 25 en 46, § 1, 3° van het koninklijk besluit van 2 augustus 1990 houdende het Algemeen Reglement op de Gemeentelijke Comptabiliteit (ARGC).

De artikelen 25 en 46, § 1, 3° van het ARGC bepalen respectievelijk dat op beslissing van de gemeenteraad de gemeente leningen kan aangaan om het bedrag van de buitengewone uitgaven te dekken en dat het invorderingsrecht wordt geboekt op het ogenblik dat de gemeenteraad de voorwaarden aanvaardt die de kredietinstelling voor het leningscontract heeft gesteld.

8.2. Met de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten op de leningverrichtingen van de gemeente moeten deze bepalingen in combinatie gebracht worden met de artikelen 234 en 236 van de Nieuwe Gemeentewet, die bepalen dat de gemeenteraad de gunningswijze kiest en de voorwaarden van de opdracht vaststelt en het college van burgemeester en schepenen de procedure instelt en de opdracht gunt.

In de toekomst geldt dan ook de regel dat de gemeenteraad de wijze van gunnen kiest en de voorwaarden van de opdracht vaststelt, waarna het college via de verdere procedure een correcte uitvoering geeft aan de opdracht.

Dit betekent dat het college van burgemeester en schepenen, rekening houdend met de beslissing van de gemeenteraad en uiteraard binnen de beperking van hetgeen in de begroting is ingeschreven, naar gelang van de behoeften de leningsaanvragen doet en dat het invorderingsrecht geboekt wordt op het moment dat het college de opdracht toewijst aan de inschrijver met de voordeligste regelmatige offerte. Deze regeling geldt uiteraard enkel voor zover de leningen worden aangegaan met respect voor de wetgeving op de overheidsopdrachten.

9. Toepassing van de algemene aannemingsvoorwaarden op de bank- en beleggingsdiensten — punt 3 van de federale omzendbrief van 3 december 1997.

In dit punt wordt onder meer bepaald dat met betrekking tot artikel 15 de paragrafen 3, 4 en 7 van toepassing zijn. Paragraaf 2 van dit artikel is dus niet van toepassing.

Wij vestigen de aandacht van de lokale besturen op het feit dat de omzendbrief eveneens bepaalt dat de aanbestedende overheden de afwijkingen bovenaan het bestek moeten vermelden en dat afwijkingen van fundamentele artikelen formeel met redenen moeten worden omkleed.

Artikel 3, § 1, tweede lid van het KB van 26 september 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken (*Belgisch Staatsblad* van 18 oktober 1996) somt deze fundamentele artikelen op : 5, 6, 7, 10, § 2, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 30, § 2, 36 en 41 van de algemene aannemingsvoorwaarden.

De bepalingen aangaande de borgtocht (artikelen 5-7) zijn niet van toepassing krachtens artikel 5, § 1, laatste lid, 2° van de algemene aannemingsvoorwaarden.

Met betrekking tot bank- en beleggingsdiensten dient de aanbestedende overheid in concreto expliciet vooraan in het bestek op te nemen artikel dat 15, §§ 1 en 2 (betalingen) niet van toepassing is, met vermelding van de motivering dat deze bepalingen niet in overeenstemming zijn te brengen met de specificiteit van de verleende dienst.

III. Onroerende leasingovereenkomsten

Gelet op de evolutie met betrekking tot deze problematiek en in afwachting van een eventueel definitief standpunt van de Eerste Minister inzake de kwalificatie van onroerende leasingovereenkomsten, zal vanuit het administratief toezicht niet opgetreden worden als de lokale besturen dergelijke overeenkomsten sluiten, op voorwaarde dat daarbij van bij het begin een beroep gedaan wordt op de mededinging in de geest van de wetgeving op de overheidsopdrachten.

IV. Overheidsopdrachten van een gemeente aan een intercommunale vereniging waarvan zij venoot is en de wet op de overheidsopdrachten.

In verband met deze aangelegenheid heeft de Commissie voor de Overheidsopdrachten het standpunt ingenomen dat opdrachten vanwege gemeenten aan een intercommunale waarbij zij aangesloten zijn, wel degelijk onder de toepassing vallen van de wetgeving op de overheidsopdrachten wanneer de betrokken intercommunale zich in een sfeer van mededinging bevindt. Dat is altijd het geval wanneer er geen bevoegdheidsoverdracht plaats vond en er dus geen sprake kan zijn van een optreden in de plaats van de gemeente.

Zolang de Commissie Overheidsopdrachten of de Raad van State geen andersluidende standpunten innemen, sluiten wij ons aan bij het standpunt dat de mededinging ook geldt voor opdrachten van gemeenten aan intercommunale verenigingen.

Dat betekent eveneens dat de intercommunale vereniging mag mededingen voor de opdracht die het lokaal bestuur uitschrijft. De wet op de overheidsopdrachten strekt er immers niet toe om bepaalde rechtspersonen van mededinging uit te sluiten, maar te verhinderen dat mededingers onrechtmatig worden bevoordeeld of dat die indruk wordt gewekt.

V. Gunnen onder opschortende voorwaarde.

In tegenstelling tot vroeger mag er, ingevolge artikel 117 van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken (*Belgisch Staatsblad* van 26.01.1996), geen gunning geschieden onder opschortende voorwaarde.

Artikel 117 bepaalt immers :

'De opdracht is gegund wanneer aan de betrokken inschrijver, hierna aannemer te noemen, kennis is gegeven van de goedkeuring van zijn offerte. De betekening mag niet onderhevig zijn aan enig voorbehoud. (...)'

In het Verslag aan de Koning wordt daarbij nog verduidelijkt dat deze wijziging (t.o.v. art. 36, koninklijk besluit van 22.04.1977) werd aangebracht om een einde te stellen aan de praktijk die erin bestaat om te betekenen onder voorbehoud van de goedkeuring door een controle- of voogdijoverheid, van het verkrijgen van toelagen..., een praktijk die voor de betrokken ondernemingen een rechtsonzekerheid schiep en die een mogelijke bron van geschillen was.

Voor de toekomst is deze mogelijkheid (gunnen van leningen onder opschortende voorwaarde) dus eveneens uitgesloten.

VI. Opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten — kredieten buitengewone begroting — kostprijs niet hoger dan 200 000 frank exclusief BTW.

Krachtens het artikel 234, eerste lid, van de NGW bepaalt de gemeenteraad de wijze waarop de opdrachten voor de aanneming van werken, leveringen of diensten worden gegund en stelt hij de voorwaarden vast.

Deze bevoegdheden kunnen overeenkomstig het tweede lid van dat artikel aan het schepencollege worden gedelegeerd, doch enkel voor de opdrachten die betrekking hebben op het dagelijks beheer van de gemeente binnen de perken van de daartoe op de gewone begroting ingeschreven kredieten.

De gemeenteraad bepaalt dus zelf de grenzen van de delegatie. Het staat de gemeenteraad vrij om deze delegatie slechts te verlenen voor een bepaalde periode of ze te beperken tot opdrachten waarvan de prijs een bepaald bedrag niet overschrijdt.

Daarenboven kan het schepencollege in geval van dringende spoed, voortvloeiend uit niet te voorziene omstandigheden de bevoegdheden van de raad uitoefenen. Dit besluit moet dan aan de gemeenteraad worden meegedeeld die er op zijn eerstvolgende vergadering akte van neemt (artikel 234, derde lid NGW).

Uit de wettelijke regeling volgt dat de opdrachten die op de buitengewone begroting aangerekend worden niet vallen onder de delegatiemogelijkheid van artikel 234 NGW. Zij moeten dan ook het voorwerp uitmaken van een gemeenteraadsbeslissing.

Artikel 122 van het Koninklijk besluit van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken stelt evenwel het volgende :

« Een opdracht via onderhandelingsprocedure komt tot stand :

1° ofwel gewoon met een aangenomen factuur wanneer het goed te keuren bedrag van de opdracht, zonder belasting op de toegevoegde waarde, niet hoger ligt dan 200.000 frank;

... »

Voor dergelijke opdrachten kan het bestuur oordelen dat geen lastvoorwaarden dienen te worden opgesteld.

Bij toepassing van deze bepalingen kunnen de gemeenteraden beslissen dat alle opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten, waarvoor de kredieten werden voorzien in de buitengewone begroting en waarvan de kostprijs 200 000 frank exclusief BTW niet overschrijdt, steeds via onderhandelingsprocedure en met een aangenomen factuur door het college van burgemeester en schepenen worden gegund. Dit dient telkens het voorwerp te zijn van een afzonderlijke collegebeslissing.

De gemeenteraad dient zich echter wel uit te spreken over de wijze van gunnen. De wetgeving op de overheidsopdrachten laat inderdaad aan de besturen toe te gunnen bij aangenomen factuur tot 200 000 frank, maar niets belet de gemeenteraad een andere gunningswijze (vb. aanbesteding) te kiezen, ook voor dergelijke kleinere opdrachten. Door deze handelwijze wordt dus niet geraakt aan de bevoegdheden van de gemeenteraad die te allen tijde voor een bepaalde opdracht een andere procedure (aanbesteding, offerteaanvraag) kan bevelen.

VII. Minimum aantal te raadplegen aannemers bij onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking.

Hoewel in de wetgeving niets voorzien is met betrekking tot de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, zijn wij van oordeel dat een redelijke concurrentie mogelijk moet blijven. De uitnodiging van drie potentiële inschrijvers is dan ook een minimum.

VIII. Herhalingsopdrachten — vroegere wetgeving overheidsopdrachten.

De inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving op de overheidsopdrachten verhindert niet de verdere toepassing van de vroegere wetgeving op de overheidsopdrachten wanneer het gaat om herhalingsopdrachten die binnen de drie jaar onderhands worden gegund aan de aannemer aan wie de eerste opdracht in het kader van de oude wet (art. 17, § 2.10) werd gegund.

Wij verzoeken u, mevrouw de gouverneur, mijnheer de gouverneur de gemeentebesturen en de OCMW's in kennis te stellen van deze omzendbrief via publicatie ervan in het Bestuursmemoriaal.

Volledigheidshalve zenden wij aan alle besturen rechtstreeks een afschrift van deze omzendbrief.

Deze omzendbrief kan ook geconsulteerd worden via Publink of Internet op het volgende url adres :

— voor Publink : <http://publiwww.vlaanderen.be/aba/omzend.htm>

— voor Internet : <http://www.vlaanderen.be/ned/sites/binnenland/omzend.htm>

L. MARTENS,

Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

L. PEETERS,

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting